

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In qua tractatur de Virtute ac Sacrameto Pœnitentiæ

Bosco, Jean a

Lovanii, 1670

Concl. IV. Confessio annua debet esse Confessio valida alicujus peccati
mortalis, saltem dubli, numquam directè absoluti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73393)

aliquis inquit, tenetur ad aliquam Contritionem de venialibus: immo in actuali voluntate, vel actu venialis moriens, salvabitur, vapulabit tamen; non videtur autem, quod aliquis teneatur ad secundam partem Penitentia, quae est Confessio, de quo non tenetur habere Contritionem vel Attritionem.

Tertia eius probatio.

Probat III. Hoc etiam patet ex alio, quia (sicut supra dictum est) venialia delentur totaliter quantum ad culpam & poenam, quandoque sine aliquo opere speciali, sicut per actum ferventem contemplationis in Deum, quemadmodum gutta consumitur à flamma vehementi.

56. Obiectio.

Si autem queras à Scoto: Quomodo ergo Sacerdos cognoscat vultum pecoris sui, si ille, qui dixit se vixisse innocenter, non tenetur confiteri venialia sua? Respondet Doctor: Si quis sibi confiteretur, & solum venialia, ex quo cognoscat ipsum non fecisse nisi sola venialia? Ex nullo nisi ex Confessione sua. Ergo sibi eodem modo credat venienti & dicenti: Domine regrator Deo, quia ex quo fui ultimo confessus, non habeo conscientiam de peccato mortali: date mihi Eucharistiam: & in ista Penitentia tantam habet cognitionem vultus pecoris sui, quantum si narrasset venialia sua per duos dies, nec aliam certitudinem posset habere de propriis venialibus; si confiteretur, quam modo habet de innocentia eius, scilicet per proprium testimonium eius. Quantum igitur ad Quæ Ecclesia circa illud præceptum non specificavit. Hucusque Scotus, contra Richardum 4. dist. 17. a. 2. q. 4. asserentem, ex præcepto Ecclesiæ venialia esse confitenda, quando quis non habet mortalia; quod ante ipsum docuerat D. Bonaventura 4. dist. 17. p. 2. a. 2. q. 1.

Responsio ex Scoto.

57. Sententiam Richardi, confitenda esse venialia in defectum mortalium, impugnat Scotus primo.

Hoc, inquit Scotus supra n. 24. non intelligo; quia in illo capitulo dicitur: Omnia peccata tua; aut sit tibi distributio de peccatis venialibus, aut non. Si sic, ergo habens mortalia per virtutem illius præcepti tenetur ad Confessionem venialium; si non, ergo non habens mortalia, sed tantum venialia, non tenetur ad Confessionem illorum, quia simpliciter non cadunt sub illo, quod dicitur tibi: Omnia peccata tua. Unde videtur contradictio ponendo eundem intellectum vocabulorum istorum: Omnia peccata tua, dicere istum obligari ad Confessionem venialium, & non istum.

Impugnat secundò.

Impugnat secundò; Esto quod aliquis vixit sine peccato mortali usque ad medium Quadragesimæ, si tunc confiteretur ut implet præceptum Ecclesiæ, per te, tenetur confiteri venialia, quia illa sola habet; peccet illo die mortaliter, velit post implere præceptum Ecclesiæ de Confessione, per te, non tenetur confiteri venialia illa, quæ prius habuit; ergo per commissionem mortalis absolutus est ab aliqua obligatione, scilicet à Confessione venialium, quod videtur irrationabile. Hæc Scotus.

Quem proinde non videtur inspexisse Vasquez, quando q. 90. a. 2. dub. 3. n. 11. ait: Quod primò probat bene meo iudicio Scotus, quia in ea Decretali jubemur confiteri quot-

annis omnia & singula nostra peccata, unde non tantum præcipitur quæcumque Confessio, sed eorum peccatorum, quæ singula confiteri tenemur, hæc autem, secundum omnium sententiam, sunt mortalia; ergo de iis tantum intelligitur præceptum Concilii. Hæc ille.

Sed perspicue manifestum est, quod in ea Decretali non legatur ly *singula*, & ideo Scotus supra: In illo capitulo dicitur: Omnia peccata tua. Ubi Vasquez legerit, Et *singula*, nescio. Credo quod in sua phantasia, cum nec in Scoto, nec in ea Decretali reperitur.

Præterea probatur communis sententia: quia peccata venialia absolvi possunt à simplici Sacerdote, cum tamen Confessio annua, de qua in cap. Omnis utriusque sexus, debeat fieri proprio Sacerdoti; ubi: Omnia sua solus peccata, saltem semel in anno, fideliter confiteatur proprio Sacerdoti.

Nec obstat, quod in aliquibus Decretis excommunicentur universaliter omnes, qui non confitentur semel in anno; quia supponuntur Episcopi, rarissimum esse casum, in quo quis non peccat mortaliter, si intra annum non confiteatur. Unde planè convenit, ut talis præsentet proprio Pastori, & dicat: Domine regrator Deo, quia ex quo fui ultimo confessus, non habeo conscientiam de peccato mortali, date mihi Eucharistiam.

Verbo igitur ut concludam, præceptum Ecclesiasticum est determinatio juris divini, de jam sæpius diximus, ad tempus annum; a quo jus divinum non obligat ad Confessionem peccatorum venialium, etiam quando quis non habet mortalia; ergo neque præceptum Ecclesiasticum: ac proinde, ut habet Concilium, omnes & soli illi tenentur præcepto Ecclesiastico annua: Confessionis, qui obligantur præcepto divino; neque satisfiat præcepto Ecclesiastico, nisi per Confessionem iure divino necessariam, id est, per Confessionem veridicam alicujus peccati mortalis, nunquam directè absoluti. Quapropter erit

CONCLUSIO IV.

Confessio annua debet esse Confessio valida alicujus peccati mortalis, saltem dubii, nunquam directè absoluti.

Ratio est; quia illa sola est iure divino necessaria, ac per illam solum satisfiat præcepto divino: jam autem Concilium Lateranense statuit, ut, quod iure divino necessarium & institutum esse intellexerat, saltem semel in anno ab omnibus & singulis, cum ad annos duceret.

discretionis pervenissent, impletur; ergo ille, qui non implet, quod jure divino necessarium & institutum est, non implet præceptum Ecclesie; cum non ponat materiam præcepti.

Egredem non sufficere Confessionem venialium, facile admittunt, qui admittunt illam non esse necessariam; qui autem agnoscunt ejus necessitatem, consequenter negare non possunt, per eam satisfieri præcepto; adeoque ita confessum non teneri (secundum probabilem sententiam, de qua infra) illo anno amplius confiteri; etsi de novo peccet venialiter, aut etiam mortaliter. Porro secundum communem sententiam, tamen quis centies confessus fuisset peccata venialia, si contingat ipsum peccare mortaliter, tenetur illo anno confiteri istud peccatum mortale; quia nondum satisfecit præcepto, & nunc potest satisfacere. Non satisfacit ergo præcepto, qui tantum confitetur venialia; cum non ponat, quod præceptum est.

Quamquam (inquit Ludovicus de Scildere in Synopsi de Sacramentis §. 73.) eam Confessionem autem nonnemo (Ochagavia apud Dianam p. 3. tr. 4. resol. 206.) ab Ecclesia in solutionem acceptari, sicut lectio vespertina Horarum matutinarum pro die sequenti acceptatur, licet tempus præcepti nondum inceperit. Non id omnino improbabile est, si Confessio facta sit in Paschate: nam fidelibus quomodocumque in Paschate confessis, non videtur umquam postea moveri conscientia de instituenda intra annum novâ Confessione, licet postea mortaliter peccent. Hec præfatus Auctor.

Respondeo; ideo fidelibus istis non movetur conscientia, quia à multis creditur annus finitus tempore Paschæ. Interim omnes putant, se teneri ad Confessionem pro altero Paschate. Nihil ergo video majoris probabilitatis in illa sententia, si Confessio facta sit in Paschate, quam si facta fuerit alio tempore.

Ad simile facilis est disparitas; nam in nostro casu non ponitur res præcepta, scilicet Confessio peccati mortalis; in alio casu ponitur res præcepta, puta lectio Matutinarum; quamvis non illo tempore, pro quo alias præcepta erant.

Quantum ad peccatum mortale dubium; vel illud confitendum est jure divino, tamen nullum aliud adit certum, vel non. Si confitendum est, cum per Confessionem illius satisfiat præcepto divino, nescio quare non similiter satisfiat præcepto Ecclesiastico.

Dicit aliquis; quia fieri potuit, ut non fuerit peccatum mortale; per consequens, quod non receperit ne quidem validum Sacramentum.

Respondeo; etiam fieri potuit, ut fuerit peccatum mortale; per consequens quod receperit validam Absolutionem peccati mortalis. Si ergo requiritur ex præcepto Christi Confessio peccati mortalis dubii, quamvis fieri possit, ut non fuerit peccatum mortale; cur non similiter sufficiat Absolutio peccati mortalis dubii, quamvis fieri possit, ut non fuerit peccatum mortale? Enimvero Christus præcepit Confessionem peccati mortalis, quam subsequeretur Absolutio sive sententia Judicis; absoluta, si Confessio fuerit absoluta; conditionata, si Confessio solum fuerit conditionata. Aliud foret, si vel malitia Judicis, vel ex defectu potestatis nulla sequeretur sententia.

Si autem aliquis dixerit, peccatum mortale dubium non esse confitendum ex jure divino; dico ego consequenter, per Confessionem peccati mortalis dubii, sicut non satisficit præcepto divino Confessionis, ita nec satisfieri præcepto Ecclesiastico; quia non est actus præceptus; nam Ecclesia præcipit Confessionem, quam intellexerat jure divino necessariam, & institutam esse.

Et ideo, ut progrediamur ad primam partem Conclusionis, nemo satisfacit præcepto Ecclesiastico Confessionis per Confessionem certò invalidam; talis enim non est jure divino necessaria, nec instituta.

Ex quo consecutarium est, contententem sola peccata externa, dum interna habet conjuncta; aut contententem absque dolore interno, non satisfacere præcepto annuæ Confessionis, tamen externam recipiat Absolutionem, quidquid Aliqui totis viribus reclamant, hoc solo argumento: Ecclesia non judicat de occultis, ergo non præcipit Confessionem peccati merè interni, neque dolorem merè internum.

Sed hanc doctrinam, cardinibus suis luxatam, vidimus disp. 5. sect. finali concl. 6. ubi de præcepto Ecclesiastico audiendi Sacramentum cum intentione interna. Breviter hic dico, Ecclesiam præcipere actum externum, scilicet susceptionem Sacramenti Penitentiae, quod est signum sensibile, ad sui veritatem exigens dolorem internum, & Confessionem externam omnium peccatorum, tamen occultissima sint; cur autem non possit Ecclesia præcipere, seu potius compræcipere ea, quæ necessaria sunt ad constitutionem actus in tali vel tali esse morali, v. g. Sacramenti, orationis, contractus &c? Non video quid obster.

Neque id est directè præcipere actum merè internum (quamvis fortè & hoc possit Ecclesia) sed indirectè, sive, ut dixi, compræcipere, quod absque fundamento negatur potestati legislativæ tam civili, quam Ecclesiasticæ;

C e c c s i s t i c æ ;

62. Non satisficit præcepto per Confessionem certò invalidam,

62. Non satisficit præcepto per Confessionem certò invalidam,

etiam ex defectu talis doloris interni,

63. Responsio ad argumentum Adversariatum.

unde
confessio
confiteri
sententiam
tantum
ille.
in ea
ideo
Omnia
singula
cum
epertia
centia;
implici
qua, de
t fieri
is per
ficiatur
confibus
s, qui
nonunt
no quis
non
talis se
Domine
s, non
ibi Eu-
eptom
ini, ut
atqui
tionem
quis
eptom
Con-
cepto
obli-
cepto
divi-
va-
quam
on-
cati
im-
ino
præ-
rer.
&
elin
nos
ere-

siastica; maxime quando actus internus, qui comprecipitur, necessarius est, ut actus externus, qui directe precipitur, sit utilis bono communi.

64. Tenetur precepto, qui habet sola peccata merè interna.

Itaque tenetur precepto annuæ Confessionis, qui habet sola peccata mortalia merè interna, & incurrit penas, præsertim lata sententia, si forte in aliqua Diocesi constituta sint; nam ferenda sententia, quales sunt pœnæ cap. Omnis utriusque sexus, cum requirant probationem in foro externo, quæ hic deficit; nisi ipse reus spontè suam delictum fateatur, quod rarissimum est, quasi pro nihilo reputatur.

Contrarium defendit D. castillo post Margaritam Confess.

Contrariam sententiam defendit Dicastillo disp. 7. dub. 5. post Margaritam Confessorum veru. Confessio; & ostendit non esse plus quam temerariam, ut eam appellat Suarez disp. 36. sect. 2. n. 2. tum quia multi docent præceptum divinum non obligare extra periculum mortis; tum quia fundatur in ea doctrina generalis, quod Ecclesia non possit præcipere actus merè internos, de quibus non possit iudicare per aliquod signum externum; quam Multi docent, quos refert Diana 3. p. tr. 4. resol. 120. & alii plures, quos refert 8. parte resol. 50.

65. Responso ad fundamentum Dicastillonia.

Sed quantum ad primum; illi Doctores, qui docent, præceptum divinum per se non urgere extra periculum mortis; docent nihilominus, accedente precepto Ecclesie illam Confessionem singulis annis esse necessariam, quæ alioquin in periculo mortis urgeret. Nam Scotus, quem inter alios citat Dicastillo, nupsiam docet, Ecclesiam specificasse præceptum divinum quoad peccata externa tantum, cum tamen diversas specificationes assignet. De 3. articulo, inquit Scotus 4. dist. 17. n. 24. Dico, quod Ecclesia præceptum istud (divinum Confessionis) quantum ad aliqua prædictorum non specificavit, & quantum ad aliqua specificavit: præcipua autem specificatio huius præcepti invenitur in illo cap. extra de Penit. & Remiss. Omnis utriusque sexus.

Scotus.

Et post pauca agens de specificatione quantum ad Quæ (peccata sint confitenda) non disputat, an mortalia interna confitenda sint, an verò sola externa; sed supponens, quoad peccata mortalia Ecclesiam reliquisse præceptum divinum intactum, querit tantum; an peccata venialia sint confitenda ex præcepto Ecclesie. Ergo sententia illa Scoti nihil juvat causam Dicastillonis.

66. Respondeo ad 2. fundamentum.

Ad aliud fundamentum, scilicet doctrinam generalem; Respondeo: si hæc intelligatur de quocumque actu interno, etiam illo, qui necessarius est, ut actus externus specialiter proficiat bono communi, saltem est minus probabilis, & consequenter minus probabilis (quidquid sit de aliis qualificationibus) sententia, quæ in ea fundatur.

67.

Cæterum si objicias Dicastillonis usum si-

delium; qui solent confiteri peccata merè interna. Respondet, illum usum solum obsequere obligationem consistendi; non verò quod est obligatio sit ex vi præcepti Ecclesiastici; sufficit enim, quod tunc divinum obliget, & peccet quis contra divinum. Hæc ille supra n. 90.

Et n. 91. sic inquit: Quod verò tenetur ex vi præcepti divini; non provenit ex eo, quod Christus proprie, & per se poluerit illud præceptum in ea sententia extra articulum mortis; sed ex eo; quod sic teneat consuetudo fidelium; sicut enim consuetudo potest habere locum ad inducendam obligationem circa materiam; quæ cadit sub præcepto positivo humano; etiam poterit circa materiam præcepti positivi divini. Huc ille Dicastillo.

Haud vilis profectò auctoritas consuetudinis; quæ non tantum leges humanas; sed etiam divinas quodammodo instituit, sed etiam inducit obligationem circa materiam præcepti positivi divini, scilicet peccata merè interna; seu Confessionem illorum peccatorum; quam tamen Concilium Generale Lateranense sub Innocentio III. nullatenus, secundum eundem Auctorem, potuit præcipere. Credat qui volet.

Ego dico: cum arripiant homines defensionem cuiusque opinionis; ab ea vel nunquam, vel difficile inflectuntur, non advertentes, quod sicut laudabile est de vera sententia non amoveri, ita culpabile persistere in falsa, quam nunquam tenuisse, prima laus est; secunda, mutare, ut aut ex initio vera permaneat, aut mutata falsa, vera succedat, inquit Extimus Doctor Ecclesie Sanctus Augustinus l. 3. contra Cresconium c. 3.

Alioquin, si vera est sententia Dicastillonis, quæro; an satisfaciatur precepto Ecclesiastico Confessionis annuæ, qui confitetur peccata externa publica, tacitis his, quæ in foro externo non possunt probari. Enimverò Ecclesia, teste Trid. sess. 24. in Decreto de Reform. Matrimonii, de occultis non iudicat; non solum de occultis merè internis, sed etiam externis; nam loquitur de adulteriis occultis, quæ ortum habent ex clandestinis conjugis, ut patet insipienti textum. Et sanè extra forum sacramentale, Ecclesiam non habere potestatem precipiendi revelationem huiusmodi criminum, ita ut reus teneatur ea fateri, nimis manifestum est; cur ergo possit præcipere illam revelationem in foro Sacramenti Penitentia?

Quia, inquit, est forum internum; in quo agitur causa hominis ad Deum; unde iurisdicção fori interni potissimum spectat actus interiores, & circa illos immediate versatur, ut patet in Absolutione sacramentali, concessione Indulgentiarum, & similibus, quæ sunt actus iurisdictionis voluntariæ, & respiciunt privè.

privatam cujusque utilitatem & salutem; ut proinde jurisdictionis sacramentalis sit alterius generis, excedens terminos gubernationis visibilis, & pertinens ad forum Dei, qui iudicat etiam de internis, & voluit constituere Prælatos tamquam Vicarios, ut exercerent in eo foro potestatem ipsius Dei.

Optima responsio! Ex qua utique non minus sequitur, Ecclesiam posse præcipere revelationem peccati merè interni, quàm peccati per accidens occulti, & proficiat fidelibus ad sacramentalis, ut proficiat fidelibus ad sacramentalis, & utraque revelatio pertineat ad forum Dei, qui iudicat etiam de meris internis, & punit merè interna, & voluit constituere Prælatos tamquam Vicarios, ut in illo foro iudicent & puniant merè interna.

Cur ergo Ecclesia in ordine ad istud forum non possit præcipere, ut peccata merè interna dicantur coram Sacerdote, sicut præcipit, ut dicantur peccata per accidens occulta? Non video disparitatem sufficientem; nam neque occulta per accidens potest puniri in foro externo, quamdiu manent occulta; & fieri potest, ut impossibile sit ea publicari, nisi per confessionem ipsius rei, non aliter quàm peccata merè interna; si ergo istam publicationem potest præcipere pro foro interno, cur non & horum?

Aliquibus non leve argumentum est, Ecclesiam habere potestatem in actus merè internos, quod Concilium Toletanum I. in asserione fidei utatur hæc formâ verborum: *Si quis dixerit, vel crediderit &c.* idque non semel, sed decies sexies.

Sic Adversarios respondere, particulam, *Vel*, ibi sumi pro conjunctiva, *Et*; sed quo fundamento? Quia, inquit, semel utitur his verbis: *Si quis dixerit atque crediderit*; non est autem verisimile hunc anathematismum alio modo sumi, quàm cæteri. Deinde hoc additum fuit, ut significaretur, quod etiam factis & ritibus illa censura incurritur.

Sed contra ultimum; numquid quia in anathematismo Concilii Tridentini non additur *ly, Vel crediderit*, ideo non est anathema, qui factis & ritibus contrarium asserit, sed solum qui propriè dictis verbis? Et verò fides, quid magis propriè significat, quàm actum internum? *Corde creditur ad iustitiam*, inquit Apost. Rom. 10. v. 10. *ore autem confessio fit ad salutem*; ergo *ly Crediderit* propriè significat actum internum fidei, & non externam confessionem per dicta, aut facta.

Omitto, quod tunc ille unicus anathematismus, alio modo sumi debuisset, quàm cæteri; vel si eodem modo, aut omnes copulativè, & tunc nullus foret anathema, nisi qui

verbis & factis contrarium assereret; vel si disiunctivè, jam *ly Atque* in isto uno Canone (qui in ordine est secundus) debuisset sumi disiunctivè pro *ly Vel*; quod magis verisimile est, cum sic possit illa particula accipi, argumento l. *Sapè* 53. ff. de Verbor. significatione: *Sapè ita comparatum est, ut coniunctiva pro disiunctiva accipiantur, & disiunctiva pro coniunctiva.* Porro convenientius est, unum conjunctum, mixtum sexdecim disiunctis, accipere pro disiuncto, quàm sexdecim disiuncta, propter unum conjunctum, accipere pro conjunctis.

Accipiat ergo *ly Atque*, pro *ly Vel*, & per *ly Crediderit*, intelligatur actus internus fidei, & idem erit intellectus omnium Canonum, seu anathematismorum, clarè probans, Ecclesiam posse prohibere sub pœna anathematis hæresim merè internam; & sic corrigit prima responsio Adversariorum.

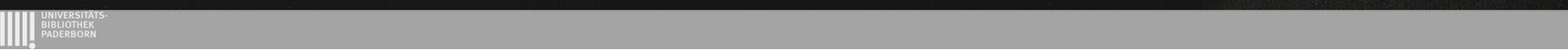
Utrumque sit de actibus merè internis pro foro externo, persisto in priori resolutione, puta neminem satisfacere præcepto Ecclesiastico Confessionis, qui non confitetur peccata sua tam externa, quàm interna, ita ut mereatur accipere validam Absolutionem, quâ liberetur ab obligatione juris divini. Licet enim Absolutio non sit actio ipsorum penitentium; equidem non apparet, quare Ecclesia non possit obligare fideles ad faciendum id, quod est necessarium ad illam externam actionem validè suscipiendam, sicut potest obligare excommunicatos, ad faciendum illa, quæ sunt necessaria ad obtinendam validam Absolutionem ab excommunicatione.

Nonne Ecclesia, immo & Magistratus secularis potest obligare reum, ut dicat veritatem quando legitime interrogatur ab habente potestatem? Indubiè. Quis autem dicere audebit, Confessarium, nomine Christi in Confessione sedentem, non habere jus, ut interroget, quæ necessaria sunt ad hoc, ut ipse validè exerceat suam jurisdictionem? Igitur interrogare poterit de interna dispositione; per consequens, penitens interrogatus habebit obligationem dicendi veritatem, quam dicere non poterit, nisi interius se disposuerit sufficienter ad accipiendam validam Absolutionem; ergo saltem indirectè Ecclesia obligat ad internam dispositionem, necessariam ad accipiendam validam Absolutionem.

Non dico: *Fructuosam Absolutionem*; quia, si verum est, quod Aliqui docent, dari Absolutionem validam, sed informem (eo modo, quo datur Baptismus validus, sed informis) non videtur dabitandum, per huiusmodi Absolutionem, seu Confessionem satisfieri utrique præcepto Confessionis, tam divino, quàm humano; sicuti per Communionem sacrilegâ satisficit utrique præcepto Communionis, tam divino quàm humano, ut doceo Disput. 4.

73. Ecclesia potest obligare ad id, quod necessarium est, ut valia de suscipiatur Absolutio.

74. An sufficiat Absolutio valida, sed informis.

sect. 9. concl. 4. Videantur ibi dicta, quia est planè eadem ratio utriusque præcepti; videlicet, quia utrobique ponitur substantia præcepti, ibi verum Sacramentum Eucharistiæ, hic verum Sacramentum Penitentia.

Et quamvis Deus & Ecclesia intendant fructum utriusque Sacramenti, equidem fructus iste solum est finis extrinsecus legis, qui secundùm communem doctrinam non cadit sub legem. Quis enim ambigit, Ecclesiam intendere fructum internum auditionis Missæ? Et tamen nemo etiam dubitat, satisfacere præcepto, qui assiluit Missæ abique tali fructu, v. g. quia incapax est propter statum peccati mortalis, propter excommunicationem &c. An fortè quispiam dicere audebit, per Baptismum validum, sed infomem defectu debite dispositionis subjecti, non satisfieri præcepto divini suscipiendi Baptismum?

Dices; disparitas est, quòd Baptismus non sit iterabilis; secus Sacramentum Penitentia. Respondeo; ideo consultò dixi; *Eo modo quo datur Baptismus validus, sed informis*; sic enim Baptismus validus est, ut ablato obice reviviscat ad effectum remissionis peccatorum, quem à principio habuisset, si non fuisset positum obstaculum. Si ergo verum est, Sacramentum Penitentia validum & informe, ablato obice reviviscere ad effectum remissionis peccatorum, quem habuisset ab initio, si non fuisset positum obstaculum; quamvis Sacramentum Penitentia sit iterabile, equidem non satis constat obligatio iterationis: immo etsi non revivisceret; quia semper manet verum, fuisse positam substantiam præcepti, prout patet in Communionem sacrilega, quæ, secundùm probabiliissimam sententiam, non reviviscit ablato obice.

Sed quid, si Sacerdos ex malitia nolit absolvere penitentem, legitimè confessum, & jam dispositum ad accipiendam Absolutionem, non tantùm validam, sed etiam fructuosam? Numquid penitens satisfacit præcepto Ecclesie, & excusatur illo anno ab iterata Confessione?

Si affirmas; quomodo, quandoquidem non satisfecerit præcepto divino? Nam instante periculo mortis, teneretur eadem peccata alteri Sacerdoti, vel eidem confiteri, si est spes accipiendi Absolutionem; quia licet primà vice ex parte sua fecerit, quod potuit & debuit; equidem non suscepit Sacramentum Penitentia, cujus tamen susceptio præcipitur; veluti si quispiam fidelis se disponat legitimè ad suscipiendum Baptismum, & roget Sacerdotem, ut se baptizet, nisi Baptismus subsequatur, reverà non satisfecit præcepto suscipiendi Baptismum, & tenetur ab alio petere.

Idemque dicendum videtur, si Sacerdos nolit administrare Eucharistiam, videlicet non satisfecisse præcepto Ecclesiastico Commu-

nis seu annuæ, seu Paschalis, eùm cap. Omnis Sacerdos utriusque sexus dicatur: *Suscipiens reverenter ad minus in Pascha Eucharistia Sacramentum*, non tantùm spiritualiter seu voto, sed etiam sacramentaliter; ut constat ex communi sensu fidelium. Ergo consimiliter non videtur satisfecisse præcepto Ecclesiastico Confessionis, qui habuit votum suscipiendi Sacramentum Penitentia; & ex parte sua fecit omnia, quæ sunt necessaria ad suscipiendum, nisi realiter susceperit.

Unde ly *Confiteatur*, quo utitur Concilium Later. in cap. *Omnis utriusque sexus*, significat Confessionem cum effectu, ut sic loquar, id est, cum Absolutione, ut colligitur ex illis verbis: *Et inimicam sibi Penitentiam propriis viribus studeat adimplere*; non autem tenetur Penitentiam adimplere, nisi secutà Absolutione.

Alioquin etiam juri divino satisficeret per Confessionem, non secutà Absolutione; nam Trid. sess. 14. c. 5. explicans jus divinum, solo nomine Confessionis utitur, dicens: *Ex institutione Sacramenti Penitentia iam explicatà, universa Ecclesia semper intellexit, institutam esse à Domino integram peccatorum Confessionem, & omnibus post Baptismum lapsis, iure divino necessariam existere.*

Et reverà, nisi penitens in casu proposito accedat alium Confessarium, quem scit paratum ipsum absolvere, & iteratò confiteatur peccata sua, non facit omnia, quæ sunt necessaria ad suscipiendum Sacramentum; nam unum ex necessariis est, confiteri Sacerdoti parato ad absolvendum; & quamvis bonà fide existimaverit priorem Sacerdotem paratum, adeoque bonà fide fecerit omnia necessaria; interim cognità ejus renitentia, & negatione Absolutionis, jam cognoscit se non fecisse omnia necessaria.

Itaque non video, quomodo possit talis excusari ab iterata Confessione faciendâ eodem anno; nisi fortè ratione difficultatis, quæ non reperitur in præcepto Baptismi, aut Communionis. Interim, quoniam manet obligatio alio anno confitendi eadem peccata, cum, ut suppono, necdum satisfecerit præcepto divino; hæc difficultas, tametsi satis magna sit, ut Confessarius, qui nolit absolvere, eùm commode possit, peccaverit mortaliter; hæc equidem satis clarè videtur sufficere, ad excusandum penitentem ab iterata Confessione, faciendâ hoc anno; nisi fortè sequenti anno possit accipere Absolutionem ab eodem Confessario, etiam sine nova distinctâ explicatione peccatorum, & hoc anno non possit accipere, nisi alteri confiteretur.

Restat ultima pars Conclusionis, videlicet: *Peccati mortalis, namquam directè absoluti, quæ nullam patitur contradictionem; nam quomodo admodum peccatum veniale non est materia necessaria Confessionis ex jure divino, ita neque peccatum mortale, semel directè absolutum;*

75.
Obiectio
solvitur.

76.
Quid si Sacerdos ex malitia nolit penitentem dispositum absolvere?

77.
Non satisfecisse præcepto pro-

tum; ergo veluti Confessio peccati venialis non est necessaria ex præcepto Ecclesiastico, pariter neque necessaria erit Confessio peccati mortalis, aliquando directè absoluti; & exinde, ceu per Confessionem peccati venialis non satisfit præcepto Ecclesiastico, nec itidem satisfacit per Confessionem peccati mortalis, aliquando directè absoluti. Quapropter:

CONCLUSIO V.

Si quæ in aliquo casu sit obligatio per se, confitendi peccata mortalia, semel directè absoluta, hæc ipsa pendet à libera acceptance penitentis.

80. Dico; obligatio per se, quia fieri potest, ut Confessio iterata peccati mortalis, sit necessaria ad debitè confitendum peccatum mortale, numquam directè absolutum; quo casu indubiè est obligatio confitendi peccatum mortale semel directè absolutum, confitendi, inquam, vel, ut rectè loquar, narrandi; nam propriè dicta Confessio est narratio in ordine ad Absolutionem à peccato narrato, qui ordo tunc non est necessarius. Sed de hac obligatione impræsentiarum non tractamus; verùm de obligatione per se & directè, procurandi Absolutionem à mortali, semel directè absoluto; & negamus omnem hujusmodi obligationem, independentem à libera acceptance penitentis.

81. Quod addo, propter Statutum aliquod Ordinis Cisterciensis, approbatum à summis Pontificibus Pio 2. & Sixto 4. quo, ut Aliqui volunt, præcipitur, ut omnes Religiosi sua peccata, etiam alteri confessa, semel in anno Prælato confiteantur: cui Statuto Religiosus voluntariè & liberè se subicit, quando voluntariè & liberè profitetur illam Religionem; sicuti voluntariè & liberè se obligat ad paupertatem, obedientiam, & castitatem, ad quæ ab Ecclesia non obligatur, immo nec potest obligari.

Alii aliter respondent ad hoc Statutum. Valquez q. 93. art. 1. dub. 6. n. 17. ait primò, illam Constitutionem non aliter potuisse obligare, quàm ratione voti & juramenti, quod interiores præstarent; quod tamen, inquit, credo non fuisse, quia illius non fit mentio. Secundò, quia ordinariis Confessariis concederetur facultas injungendi illam pœnam, quod fieri potuit; alià verò ratione non video quomodo fieri potuerit; potius enim videtur zelus nimius, sed non secundùm scientiam, quàm res digna præcepto. Sed Sixtus 4. eam confirmavit secundùm opinionem quorum-

dam, repugnantibus verò multis viris doctis. Hæc ille.

Sed contra primum; non est opus alio voto, quàm voto solemnis professionis illius Religionis; nam hoc ipso professus subicit se omnibus Constitutionibus legitimis illius Religionis, & sic non mirum, quòd nulla fiat mentio alicujus voti aut juramenti in illa Constitutione.

Contra secundum; in illa Constitutione nulla prorsus fit mentio Confessariorum, ut vel debeant, vel possint talem Penitentiam imponere. Et verò si res illa non est digna præcepto, sed zelus nimius non secundùm scientiam, nùm erit res digna satisfactione sacramentali, quæ & ipsa est præceptum particulare?

Quantùm ad Sixtum IV. quòd Statutum illud confirmaverit repugnantibus multis viris doctis, mihi non constat. Et quamvis aliqui repugnassent propter difficultatem præcepti, indè non sequitur, quin Religiosi, si velint, possint se ad illud opus obligare, quemadmodum ad alia opera consilii, paupertatem, castitatem, obedientiam, quæ difficiliora sunt.

An autem sit Constitutio obligans; ipsi viderint. De facto sic moderata dicitur, ut quamvis tertio debeant confiteri Prælato, non tamen peccata priùs directè absoluta. Atque ut priùs directè absoluta, rursùm deberent confiteri; liquet; quia illa obligatio oritur ex libera acceptance penitentis, dum liberè profitetur talem Regulam. Consimiliter obligatio, si aliqua est in Societate Jesu, faciendi Confessionem generalem; in ingressu quidem totius vitæ, deinde singulis semestribus aut annis ab ultima; patet; quia oritur ex libera acceptance penitentis, dum liberè ingreditur Societatem.

Cardinalis Lugo disp. 15. n. 98. Licet, inquit, pro tota Ecclesia non posset fieri talis lex, obligans ad secundam Confessionem eorundem peccatorum; non tamen video, cur non possit fieri in Religione aliqua observante, in qua possunt ea præcipi, quæ spectant ad perfectionem, quam finis illius Religionis intendit: & quidem, in nostra Societate, una ex potissimis regulis (licet non obliget sub gravi peccato) est, quòd subditus manifestet totam suam conscientiam bis aut semel in anno Superiori, ita ut nihil grave ipsum lateat; quod medium habetur tamquam unum ex magis substantialibus & necessariis ad finem nostræ Religionis. Nec id solius nostri Ordinis est, sed commune ferè Ordinibus Religiosis antiquis. Cùm ergo hæc notitia, quam Prælatus habere debet de conscientia subditorum, maximè necessaria sit ad finem Religionis, non video, cur non possit fieri lex de illa notitia communicanda in Confessione de peccatis gravibus; hoc enim non auget, sed minuit

82. quàm in pugnat Auctor primò.

Secundò,

Tertio,

83. An sit Constitutio obligans?

Lugo

liberè se obligat

Omnia sunt... non... lacra... fin... fati... nis, qui... m Pe... que... realiter... cilium... signific... id est... is ver... viribus... niten... e... ret per... nam... solo... x infi... unner... Domino... bus p... ter... opo... para... ceatur... ne... nam... cerdoti... à hie... ratum... illar... atione... fecisse... it talis... odem... a non... Com... gatio... m, ut... yvino... it, ut... com... haud... ad ex... sio... anno... Con... ctione... pere... icet: quæ... tem... teria... ita... olu... tum;